

Dogradnja opštenarodne odbrane sa stanovišta vojnoprivredne delatnosti

General-potpukovnik prof. dr *ALEKSANDAR STAMATOVIĆ*

Polazeći od neminovnosti dogradnje opštenarodne odbrane i njenih implikacija na ulogu, strukturu i sposobnost Jugoslovenske narodne armije, sa stanovišta vojnoprivredne delatnosti aktuelna su dva osnovna pitanja: *prvo*, koje naoružanje i vojna oprema dobijaju prioritet za opremanje Armije u budućnosti i, *drugo*, da li koncept oslanjanja na vlastite snage u opremanju oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom ostaje u osnovi naše odbrambene koncepcije.

Na prvo pitanje se u okviru ove rasprave ne može odgovoriti. Međutim, čini se neophodnim da se, uporedo sa dogradnjom opštenarodne odbrane, sistematski radi na preispitivanju tehničke osnove naših borbenih formacija i utvrđivanju prioriteta u strukturi opremanja naoružanjem i vojnom opremom.

U vezi sa drugim pitanjem, u vojnoprivrednoj delatnosti se smatra da, uprkos tekućim i budućim promenama (u zemlji, okruženju i globalnim međunarodnim odnosima), koncept oslanjanja na vlastite snage u opremanju oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom treba da ostane trajna osnova naše odbrane. Takav stav je zasnovan na više činjenica, od kojih su dve najvažnije: (1) vlastiti vojno-industrijski kompleks, koji je sposoban da obezbedi veći deo naoružanja i vojne opreme za naše oružane snage, uslov je političke samostalnosti i autentične, racionalne odbrambene politike i odbrambene sposobnosti; (2) u našim uslovima još dugo će vojnoindustrijski kompleks objektivno biti činilac podsticanja razvoja celokupne industrije zemlje i njenog istraživačko-razvojnog potencijala. Uz to, vojnoindustrijski kompleks ima realne mogućnosti da u okviru već osvojenih savremenih sredstava i tehnologija ostane izvoznik naoružanja i vojne opreme.

Konceptom oslanjanja na vlastite snage u opremanju oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom u budućoj operacionalizaciji moraju se uvažavati: tržišni mehanizam u privređivanju, pa i u proizvodnji naoružanja i vojne opreme, i stratezijski, odbrambeni interesi zemlje i njihove implikacije na uslove proizvodnje naoružanja i vojne opreme.

I u budućnosti će se naoružanje i vojna oprema nabavljati u inostranstvu ako njihova proizvodnja u zemlji ne bude ekonomski opravdana, a odbrambeni interes zemlje doveden u pitanje. Međutim, neophodno je unapred definisati kriterijume na osnovu kojih će se donositi odluke o vlastitoj proizvodnji, odnosno o uvozu, jer sada oni nisu egzaktno formulisani.